

DAGSORDEN Udvalget for Regional Udvikling 2018-2021 d. 05-10-2020

Møtedato Mandag d. 05. oktober 2020 kl. 14:00

Møtested Mødelokale 5

Deltakere Søren Rasmussen, O, Preben Jensen, V, Karsten Uno Petersen, A, Poul Andersen, A, Karsten Fogde, F, Carsten Sørensen, O, Kurt Jensen, V, Preben Friis-Hauge, V, Marianne Thomsen, F

Indholdsfortegnelse

Klimasamarbejdsaftale mellem Region Syddanmark og regeringen om grøn kollektiv trafik.....	3
Nye ansøgningspuljer på kulturområdet - foråret 2021.....	6

Punkt 1: Klimasamarbejdsaftale mellem Region Syddanmark og regeringen om grøn kollektiv trafik

20/44640

Resumé

Bestyrelsen i Danske Regioner har den 24. september 2020 godkendt forslag til ”Overliggeraftale om klimasamarbejdsaftaler om grøn kollektiv trafik” mellem regeringen og regionerne. Aftalen vedrører grøn omstilling af først og fremmest den kollektive trafik og regionernes interne kørsel. Overliggeraftalen er først endelig politisk godkendt, når der er indgået bilaterale aftaler med regionerne. Udkast til aftale mellem Region Syddanmark og regeringen er vedlagt sagen. Det endelige forslag til klimasamarbejdsaftale mellem Region Syddanmark og regeringen, forventes færdigforhandlet med Transportministeriet inden regionsrådsmødet den 28. oktober 2020 med henblik på endelig godkendelse.

Sagen forelægges således Udvalget for Regional Udvikling med henblik på en drøftelse, og med indstilling om at udvalget anbefaler over for regionsrådet at godkende endelig aftale inden for de i sagen beskrevne rammer.

Regionsrådsformanden orienterer på udvalgsrådet om baggrund for klimasamarbejdsaftalen, herunder indhold i aftalen og forhandlingerne med regeringen.

Sagsfremstilling

Regeringen, ved transportminister Benny Engelbrecht, har ønsket at indgå klimasamarbejdsaftaler med regionerne. Indholdet i aftalerne svarer som udgangspunkt til de aftaler, som

regeringen indgik med landets 6 største kommuner i juni 2020. Omdrejningspunktet for aftalerne er, hvordan regionerne kan bidrage til at opfylde den nationale målsætning om at reducere udledningen af drivhusgasser med 70 pct. i 2030 set i forhold til niveauet i 1990, og vedrører primært den regionale kollektive trafik samt regionernes egen transport.

Regeringen har markeret, at der ikke ligger nye penge i aftalerne, hvilket heller ikke var tilfældet med de aftaler, der blev indgået med de seks kommuner.

Klimasamarbejdsaftalerne med regionerne inkluderer dels en fælles ”overligger” aftale, og dels bilaterale aftaler med de enkelte regioner.

Forslag til ”Overliggeraftale om klimasamarbejdsaftaler om grøn kollektiv trafik” mellem alle regioner og regeringen blev godkendt på Danske Regioners bestyrelsesmøde den 24. september 2020. Det bemærkes, at overliggeraftalen først er endelig politisk godkendt, når der er indgået bilaterale aftaler med regionerne. Det foreliggende forslag til overliggeraftale, som godkendt i Danske Regioners bestyrelse den 24. september 2020, er vedlagt som bilag 1.

I forhold til de bilaterale aftaler med de enkelte regioner, arbejdes der med et udkast til aftalen mellem regeringen og Region Syddanmark, vedlagt som bilag 2. Regeringen har ønsket, at alle de bilaterale aftaler skal følge en fælles skabelon, der omfatter følgende emner:

- grøn omstilling af den regionale bustrafik

- grøn omstilling af lokalbaner
- grøn omstilling af regionernes interne transport
- regionernes mobilitetsstrategier, herunder:
 - el-bils infrastruktur
 - øget anvendelse af cykeltrafik
 - unges transportvaner samt f.eks. samkørsel

Udkastet til bilateral aftale er drøftet på embedsmandsniveau mellem administrationen i Region Syddanmark og Transportministeriet. Det bemærkes, at der kan forekomme enkelte ændringer på baggrund af den videre dialog med ministeriet. Det endelige udkast til bilateral aftale vil blive færdigforhandlet med Transportministeriet inden den endelige forelæggelse for regionsrådet.

I det foreliggende udkast til bilateral aftale, er der lagt op til, at Region Syddanmark indgår en række forpligtelser. Det er vurderingen, at de som udgangspunkt ligger i forlængelse af udviklingsstrategien 'Fremtidens Syddanmark' og tilhørende delstrategier for klima og mobilitet. I enkelte tilfælde forpligter Region Syddanmark sig dog videre end angivet i 'Fremtidens Syddanmark'. Det drejer sig om:

- At alle nye udbud af busser på regionale ruter fra 2021 forudsættes at omfatte CO₂-neutrale eller nulemissionsbusser (biogas, HVO/biodiesel, el eller brint).
- At ny-leasing og ny-indkøb af regionale personbiler skal være nulemission senest i 2025.
- At Region Syddanmark har forpligtet sig til i løbet af få år at etablere et betragteligt antal ladepunkter til brug for egne tjenestebiler, patienters og gæsters biler og medarbejdernes biler.
-

Transportministeren forpligtiger sig til gengæld i "Overliggeraftalen" og den bilaterale aftale med Region Syddanmark, til at arbejde for en række målsætninger og initiativer. Transportministeren har tilkendegivet, at regeringen fortsat vil have fokus på at understøtte den grønne omstilling af den regionale busstrafik.

Det fremgår endvidere af aftalen, at hensigten med aftalen ikke er at forringe serviceniveauet i den regionale kollektive trafik.

Fra regeringens side er det anerkendt, at den grønne omstilling af den regionale kollektive trafik ikke teknologisk er uden udfordringer. Det er også klart, at CO₂- og/eller emissionsfrie løsninger i den kollektive busstrafik indtil nu ikke har været omkostningsfri. Det er imidlertid ikke muligt her og nu at vurdere, hvad de evt. meromkostninger vil være, når hhv. Sydtrafik og Fynbus de kommende år skal foretage udbud, der er i overensstemmelse med de forpligtelser Region Syddanmark, i lighed med de øvrige regioner, nu indgår med regeringen. Det skyldes, at den teknologiske udvikling går meget hurtig, og løsninger der for kort tid siden var urealistiske er allerede nu væsentligt mere realistiske, og omkostningerne ved omstilling til CO₂- og emissionsfrie løsninger i den kollektive busstrafik ændrer sig hele tiden. Hertil kommer, at markedssituationen også er i bevægelse.

Indgåelse af en klimasamarbejdsaftale med regeringen vil medvirke til at fremme grøn omstilling og den bæredygtige udvikling, og bidrager dermed til opfyldelse af både FN's verdensmål 9 "Industri, innovation og infrastruktur" og FN's verdensmål 13 "Klimaindsats" ved at sikre grønnere, mere effektiv og smartere mobilitet. Det er med klimasamarbejdsaftalen ikke hensigten at forringe serviceniveauet i den regionale kollektive, og dermed påvirke mobiliteten i Syddanmark i negativ retning, og dermed opfyldelsen af FN's verdensmål 11 "Bæredygtige byer og lokalsamfund". Der har ikke været foretaget en egentlig klimavurdering af klimasamarbejdsaftalen, men i det aftalen fremskynder den grønne omstilling af de regionale kollektive busser, vil der være tale om en positiv klimapåvirkning, der dog ikke umiddelbart kan opgøres.

Indstilling

Det indstilles,

At Udvalget for Regional Udvikling anbefaler over for regionsrådet, at der inden for de beskrevne rammer i sagen, indgås endelig klimasamarbejdsaftale med regeringen om grøn kollektiv trafik.

Bilag

Bilag 1 Udkast til overliggeraftale

Bilag 2 Udkast til bilateral aftale med regeringen.pdf

Punkt 2: Nye ansøgningspuljer på kulturområdet - foråret 2021

20/43474

Resumé

Det foreslås, at der afsættes 3,5 mio. kr. af kulturmidlerne til en tematisk ansøgningsrunde med temaet ”Kultur, kreativitet og øget mental trivsel”. Der foreslås desuden at igangsætte en ansøgningsrunde til Kulturpuljen. Fristen for begge ansøgningsrunder foreslås fastsat til 1. marts 2021.

Sagsfremstilling

Med kulturstrategien ”En attraktiv og oplevelsesrig region” kan midlerne på kulturområdet dels udmøntes gennem ansøgningsrunder til Kulturpuljen, dels gennem ansøgningsrunder, der udmønter tematiske indsatser, som besluttet af regionsrådet.

Det fremgår af kulturstrategien, at ”En del af midlerne kan søges til initiativer, der understøtter målet om at videreudvikle og anvende syddanske styrker inden for kultur, natur og kreativitet, fx syddansk verdensarv og grænseområdets særlige historie og egenart. Midlerne udmøntes gennem ansøgningsrunder til kulturpuljen.” Det fremgår desuden, at ”En stor del af midlerne vil som noget nyt være reserveret til strategiske tematiserede indsatser, hvor der udmeldes specifikke temaer, som regionsrådet beslutter løbende.”

Det fremgår endvidere af kulturstrategien, at der årligt vil være 1 til 2 ansøgningsrunder til kulturmidlerne. Der er i budget 2021 i alt afsat ca. 8 mio. kr. til indsatser på kulturområdet.

Tematiske indsatser i 2021

Et af de tre regionale mål i Kulturstrategien handler om at styrke borgernes trivsel og aktive liv, hvor der sættes fokus på sammenhængen imellem kultur, sundhed og trivsel. Baggrunden er blandt andet, at Sundhedsprofilen for Region Syddanmark for 2017 viser, at der er en stigning i antallet af borgere, der giver udtryk for dårligt mentalt helbred, herunder stress, nervøsitet, træthed, søvnbesvær, nedtrykthed og depression. Der er blandt andet en betydelig andel af unge, som mistrives fysisk eller mentalt (23 procent af unge kvinder og 11 procent af unge mænd). I projektet ”Sundhed, kultur og natur” er der desuden foretaget en kortlægning af regionale projekter, der skal fremme borgernes fysiske og mentale sundhed via kultur eller natur. Kortlægningen har vist, at der i højere grad er igangsat natur-projekter.

Det foreslås på den baggrund, at der afsættes 3,5 mio. kr. til en ny, tematiseret ansøgningsrunde til kulturmidlerne i foråret 2021 med frist 1. marts 2021 under temaet ”Kultur, kreativitet og øget mental trivsel”. Det foreslås, at der inden for temaet kan søges midler til nytænkende og innovative kulturprojekter, som via tværfaglige partnerskaber vil forebygge og imødegå mental mistrivsel, dvs. projekter, der bygger bro mellem kulturelle tilbud og relevante partnere, som har berøring med projektets målgruppe og målgruppens udfordringer. Det foreslås, at ansøgninger, der har unge mellem 15 og 25 år som målgruppe får en særlig vægt i den samlede prioritering.

Temapuljen vil også spille ind til målet om at fremme borgernes mentale og fysiske trivsel i Innovationsstrategien samt lægge sig i forlængelse af målet i Uddannelsesstrategien om uddannelsesmiljøer, der fremmer de unges trivsel og sundhed. Herudover vil den bl.a. bidrage til FN's Verdensmål 3 'Sundhed og Trivsel' og Verdensmål 11 'Bæredygtige byer og lokalsamfund'.

De generelle kriterier for udmøntningen af kulturmidlerne lægges til grund for vurderingen af ansøgninger til temapuljen. Der opfordres til, at projektansøgere lader sig inspirere af den viden, der ligger tilgængelig i rapporten om 1. fase af Sundhed, Kultur og Natur: <https://www.regionsyddanmark.dk/wm516847>

Hvis der er midler tilovers i den tematiske pulje på 3,5 mio. kr. efter ansøgningsrunden i marts 2021, kan disse anvendes til en ny tematisk ansøgningsrunde i efteråret 2021, eventuelt med samme tema.

Der planlægges afholdt et inspirationsarrangement om temapuljen i januar 2021.

Kulturpuljen i 2021

Det foreslås, at de resterende kulturmidler i 2021 anvendes til ansøgningsrunder til Kulturpuljen. Midlerne kan under Kulturpuljen ifølge kulturstrategien søges til initiativer, der understøtter målet om at videreudvikle og anvende syddanske styrker inden for kultur, natur og kreativitet, fx syddansk verdensarv og grænseområdets særlige historie og egenart. Initiativerne vil blive vurderet ud fra de generelle kriterier for udmøntning af kulturmidlerne.

Der foreslås udmeldt en ansøgningsrunde til Kulturpuljen med frist 1. marts 2021. Eventuelle resterende midler efter ansøgningsrunden i marts 2021 kan anvendes til en ny ansøgningsrunde til Kulturpuljen i efteråret 2021.

Ansøgere til såvel kulturpuljen som den tematiserede pulje vil blive opfordret til at tænke i nye metoder, fx anvendelse af digitalisering, design eller film.

Indstilling

Det indstilles,

At udvalget over for regionsrådet anbefaler,

- At der afsættes 3,5 mio. kr. fra kulturmidlerne i 2021 til en tematisk indsats om ”Kultur, kreativitet og øget mental trivsel” med frist den 1. marts 2021, og
- At der er igangsættes en ansøgningsrunde til Kulturpuljen med frist den 1. marts 2021.